

FIȘA

raportului de activitate în anul 2012 pentru membrii titulari și membrii corespondenți ai A.Ș.M.

I. Titlul, numele și prenumele **Academician Gheorghe Duca**

II. Activitatea științifică

Conducător al programului de stat, proiectelor din cadrul programelor de stat, proiectelor de cercetări proiectelor bilaterale, internaționale.

I). Conducător al programului de stat: **CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE ȘI DE MANAGEMENT ALE CALITĂȚII APELOR (AȘM).**

Programul de Stat include **12 proiecte**, dintre care în unul sunt conducător:

1. "Evaluarea calității resurselor de apă în Republica Moldova conform documentelor normative internaționale" – conducătorul proiectului acad. Duca Gheorghe;

IV. Rezultatele științifice obținute în anul de referință

I) Rezultatele științifice ale proiectelor din cadrul Programului de Stat

1. A fost stocată și inclusă în baza de date informația geologică despre calitatea și cantitatea apelor subterane pentru dezvoltarea GIS resurselor hidrogeologice (1046 sonde arteziene, 1250 fântâni și izvoare).

Din **22 de acte normative subordonate legii apelor**, grupul de lucru al proiectului participă la **elaborarea și expertizarea tuturor** și la solicitarea Ministerului Mediului este **responsabil de elaborarea a 5 acte normative**.

A fost elaborat și prezentat Ministerul Mediului profilurile regulamentelor pentru legislația secundară a apelor.

A fost elaborată și remisă Ministerului Mediului și Guvernului **Nota informativă privind starea actuală a resurselor de apă în Republica Moldova**, în care sunt identificate principalele probleme și soluții. În special soluții pentru **îmbunătățirea Acordului dintre Guvernele Republicii Moldova și Ucraina privind asigurarea funcționării complexului hidroenergetic Nistean** (Solicitarea Guvernului nr 1443-784/2 din septembrie 2012).

A fost prezentat Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, **conceptul de descentralizat de aprovizionare cu apă a Republicii Moldova (în 3 zone)**.

2. A fost elaborată tehnologia de obținere a fazelor metastabile ale carbonatului de calciu: calcit cu simetrie trigonală (grupul spațial de simetrie $2/m$) și vaterit cu simetria hexagonală (grupul spațial de simetrie $6/m\ 2/m\ 2/m$).

Prin datele spectroscopiei RES sa stabilit că la interacțiunea fazei metastabile a vateritului cu soluțiile apoase ce conțin ionii metalelor grele are loc captarea acestora din soluție. Acest fenomen poate fi utilizat în procesul de purificare a apei.

S-a stabilit că vateritul de puritate înaltă poate fi preparat prin precipitarea acestuia la agitarea energetică a soluțiilor de CaCl_2 și K_2CO_3 la temperatura camerei, fără adaos de agenți tenzioactivi.

Prin metoda RES a fost demonstrat, că vateritul captează ionii metalelor grele de Cu(II) și Mn(II) , prezenți în apa demineralizată. Aceste observații sunt favorabile utilizării vateritului în calitate de agent accesibil și eficient pentru purificarea apelor ce conțin ionj metalici.

Sa demonstrat că odată cu creșterea treptată a concentrației ionilor Mn^{2+} de la 10^{-4} M, când structura hiperfină a spectrului RES se observă foarte clar, până la 10^{-1} M are loc dispariția treptată a structurii hiperfine a acestui spectru.

Concentrația ionilor de Cu^{2+} $c = 10^{-5}$ M și mai mică este insuficientă pentru a observa spectrul RES.

3. Au fost elaborate metode de îmbunătățire a absorbției luminii prin introducerea diferitor substanțe în poziția *mezo*.

A fost obținut acidul 2,9-dicarboxi-1,10-fenantrolinic și complexarea cu Cu (II).

A fost obținut compusul complex 2,6-bis(4-carboxi-quinolin) piridinat de rutheniu (III).

A fost efectuată sinteza combinațiilor complexe cu liganzi derivați ai 4,5-bifenilimidazolului

A fost efectuată sinteza carboxi-clusterilor heterotrinerari ai fierului și nanoparticulelor oxidului respectiv.

4. S-a constatat că calitatea apei din apeductele alimentate din r. Prut se caracterizează printr-o mineralizare moderată cu duritatea medie în limitele de 15,1-17,8 OG, ponderea neconformității anuale fiind nesemnificativă. Se atestă unele variații a indicatorilor calității apei teritorial și sezonier dependente, care, însă nu depășesc limitele admisibile.

Calitatea apei din sondele și fântânile adiacente r. Prut se caracterizează printr-o mineralizare medie și înaltă (mineralizarea sumară 1,4-2,25 g/dm³) condiționată de conținutul de sulfatați, hidrocarbonați, cloruri, apa fiind dură și foarte dură (22,6-77,3 OG). Ponderea medie a neconformității atinge în unele cazuri la parametrii sanitaro-chimici valorile de 100 %, iar la cei microbiologici 55,2%.

Morbiditatea generală la copiii din Republica Moldova, inclusiv la cei din raioanele luate în studiu, denotă o tendință de creștere, mai exprimată în ultimii ani.

În localitățile ce folosesc în scop potabil apa subterană comparativ cu localitățile aprovizionate centralizat din r. Prut, la copii, prevalează b. sângelui, maladiile aparatului digestiv, genito-urinar și osteo-articular. La copiii ce folosesc apă din r. Prut sunt mai frecvente b. infecțioase, cardio-vasculare, endocrine.

În rezultatul analizei statistice s-au constatat interdependențe corelative directe înalte și medii între unii indici ai mineralizării apei (mineralizarea sumară, sulfatați, cloruri, nitrați etc.) și unele grupe principale de maladii la copii ($r = 0,23-0,94$).

În funcție de valorile riscului estimat (RR), pe primul loc putem plasa bolile aparatului digestiv (RR=1,8) urmate de bolile sângelui și aparatului genito-urinar (RR=1,6) și afecțiunile endocrine și bolile aparatului genito-urinar (respectiv, RR=1,4 și RR=1,2).

Prin Hotărârea Ministerului Sănătății al Republicii Moldova a fost implementată Recomandarea metodică „Cu privire la Măsurile de prevenție a maladiilor condiționate de calitatea apei potabile la copii”, elaborată în cadrul proiectului.

5. Au fost determinate caracteristicile morfometrice ale afluenților în prize de captare. În continuu au fost monitorizați parametrii hidrochimici ai apelor principalilor afluenți ai r. Nistru

Apă acceptabilă pentru consum au doar 28% din izvoarele studiate ale raionului Căușeni și 27% (3) - ale raionului Ștefan Vodă.

În apa din 9 izvoare (50%) ale raionului Căușeni și 2 izvoare (17%) ale raionului Ștefan Vodă conținutul nitraților depășește CMA de 1,1-1,9 ori.

Apa din 8 surse (44%) ale raionului Căușeni și 4 surse (33%) din raionul Ștefan Vodă este bună și/sau satisfăcătoare pentru irigare.

S-a constatat o dinamică pozitivă cu o corelare mare a mineralizării ($R_2 = 0,5171$), Na⁺ ($R_2 = 0,5614$), Cl⁻ ($R_2 = 0,5521$) și durității (Ca²⁺, Mg²⁺) ($R_2 = 0,45$) apei izvoarelor (media pe raion) (bazinul fl. Nistru) de la nord spre centru și sud. Coeficientul de corelare este mediu pentru conținutul ionilor de SO₄²⁻ ($R_2 = 0,3781$) și mic pentru HCO₃⁻ ($R_2 = 0,1629$). Practic lipsește corelarea pentru conținutul nitraților ($R_2 = 0,0363$). Astfel poluarea apei izvoarelor și cișmelelor cu nitrați persistă indiferent de raionul amplasării sursei de apă studiată.

Semnificativ este coeficientul de corelare dintre numărul izvoarelor cu apă poluată cu nitrați și cel al gunoiștilor spontane din raion ($R_2 = 0,7218$). Este necesară desfășurarea acțiunilor de igienizare, în vederea neutralizării focarelor de poluare.

Rezultatele studiului calității apei izvoarelor din raionul au fost distribuite și se utilizează în raioanele Căușeni și Ștefan Vodă: s. Caplani, Ermoclia, Popeasca, Talmază și Purcari

6. În urma cercetărilor s-a constatat că cea mai poluată stație din punct de vedere microbiologic, în majoritatea cazurilor, este **Cișlița – Prut**; aici sunt înregistrate cantități sporite ale microorganismelor fenolitice (1300 cel/ml) și petrolitice (5000 cel/ml). Cele mai mari cantități de

amonificatori s-au înregistrat la Leușeni (10000 cel/ml) în primăvara și la Leova (8000 cel/ml) – în toamna a.2012.

S-a constatat că calitatea apelor r. Prut după conținutul bacterioplanctonului se referă la clasa 4a (moderat poluată),- clasa 5b (extrem de poluată).

În apele râului Prut a fost descoperită o specie invazivă *Sinanodonta woodiana* (Lea,1834) care deja a atins stațiunea Cahul, este destul de rezistentă și prezintă o biomasă enormă.

7. A fost calculat modelul mișcării undelor de viitură în Programul HEC-RAS.

Au fost determinați parametrii modelați ai debitelor maxime de viitură.

Cercetările realizate reprezintă prima etapă în organizarea sistemului analitico-informațional de gestionare a inundațiilor cu aplicarea programelor utilizate pe larg la nivel internațional (HEC – RAS s.a.), pot servi ca metodologie în gestionarea inundațiilor;

Rezultatele modelării unde de viitură au fost prezentate Agenției "Apele Moldovei" și Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale al MAI.

8. A fost pregătit în premieră setul de date etalon al calității apelor freatice din spațiile rurale a partii de centru – est a Republicii Moldova.

S-a elaborat modelul cartografic al condițiilor hidrogeochimice a apelor freatice din ariile rurale ale R.Moldova (partea de centru – est).

În rezultatul cercetărilor complexe, pentru prima dată a fost creat un model digital al acviferului freatic a sectorului centru-est al țării, care conține modulele aplicative a hidrodinamicii, hidrogeochimiei și protecției apelor freatice.

În baza datelor inovative s-au: efectuat studii de fezabilitate a amenajării lacului de acumulare a apei pe râul Cogîlnic în preajma or. Cimișlia – Raport special predat primăriei Cimișlia, Cercetări geocologice în regiunea amplasării stocului de deșeuri lângă s. Țințăreni, Anenii Noi și în sectorul Centru – Est – teze de licență Lund Institute of Technology, Suedia; Universitatea ASM.

A fost obținută cofinanțarea proiectului de 60 de mii de lei din partea primăriei Cimișlia. În baza cercetărilor efectuate a fost elaborat proiectul de reabilitare a lacului de la Cimișlia, r. Giglinic

9. **Drept urmare a cercetărilor efectuate s-a constatat următoarele:**-coloranții direcți RAD, AAD și activ RA, care formează particule asociate în soluții, pot fi înlăturați în prezența surfactantului cationic și amfoteri numai prin metoda de coagulare;

Acești coloranți pot fi înlăturați din soluțiile model în prezența surfactanților anionici numai prin combinarea metodei de coagulare și adsorbție pe cărbunii activi;. Consumul coagulantului în prezența surfactantului se mărește de 2-3 ori în comparație cu înlăturarea coloranților în lipsa surfactantului.

-Soluțiile model, care conțin colorantul activ PA, care are cel mai mic grad de asociere, nu se pot epura în prezența tuturor surfactanților studiați prin metoda de coagulare și de adsorbție pe cărbuni activi;

Nu pot fi epurate soluțiile, care conțin coloranți direcți și activi împreună cu surfactantul neionogen chiar și la combinarea metodei de coagulare și de adsorbție pe cărbunii activi.

S-a obținut, că la oxidarea fotocatalitică a amestecului de coloranți direcți și activi și a surfactantului amfoter gradul de oxidare și de mineralizare este maxim și concentrația remanentă a compușilor formați se încadrează în limitele admisibile.

S-a constatat, ca la oxidarea fotocatalitică a amestecului de coloranți direcți și activi și surfactanți anionici, cationici și neionogeni, moleculele de surfactanți degradează mai greu decât moleculele de colorant, la oxidarea lor catalitică cu peroxidul de hidrogen, catalizat de Fe(II) și la iradierea cu razele UV, concentrația remanentă a substanțelor organice poate fi micșorată numai prin adsorbție pe carbune activ.

S-a obținut, ca la oxidarea catalitică cu peroxidul de hidrogen în prezența ionilor de Fe(II) și la iradierea concomitentă cu razele UV, gradul de degradare și mineralizare a amestecului de coloranți și surfactanți se mărește, și ca urmare, se mărește și capacitatea de adsorbție a carbonilor activ, fata de

compusii remanenti. Aceasta permite de a epura si solutiile model concentrate, care contin 200 mg/l de coloranti si 60 mg/ surfactant.

10. În rezultatul cercetărilor sa ridicat viteza procesului anaerob de fermentare a borhotului de vin în 2-2,5 ori, precum și a conținutului de metan în componența biogazului până la 85-92% (în comparație cu 65% conform tehnologiei convenționale). Aceasta permite reducerea costurilor specifice capitale pentru construirea bioreactoarelor cu 20-25% și reduce cheltuielile de epurare a biogazului și ridică conținutul calorific al lui la utilizarea proceselor de ardere și cogenerarea energiei termice și electrice.

În calitate de compuși complecși de cobalt pentru transformarea metanogenă în vitamina B12 au fost sintetizate si utilizate complexe tartrice si citrice ușor degradabile biologic, ceea ce ridică eficacitatea procesului de formare a sedimentelor cu proprietăți vitaminizate.

A fost elaborată și testată în condiții de laborator instalația pentru purificarea combinată a biometanului, ce include reactorul de absorbție a gazelor în mediu apos și uscarea biogazului într-un filtru cu diatomită, precum și un bazin pentru creșterea microalgelor, cu un sistem de filtrare și distribuirea apei recirculate cu un manometru electromagnetic, un dispozitiv cu raclete, lampe cu lumină de zi cu un sistem automat de conectare și deconectare pe timp de noapte, drenaj pentru evacuarea microalgelor în scopul utilizării și un sistem de dirijare automată a procesului. Apa se saturează cu CO₂ și recirculează prin bazinul cu microalgae. În calitate de microalge crescute au fost folosite spirulina *Spirulina platensis* și lemna și *Clorella Chlorella pyrenoidosa*.

A fost arătată eficacitatea procesului de concentrare prin flotare a microalgae și au fost elaborate recomandări pentru utilizarea microalgae în calitate de aditivi furajeri pentru hrana animalelor.

11. Studiul proceselor de adsorbție în condiții statice a substanțelor organice prezente în apele r. Nistru după procesele de coagulare, floculare, decantare. Obiectivul principal a fost determinarea compușilor organici prezenți în apă după procesele de clorurare primară, coagulare și decantare; de asemenea au fost comparată capacitatea de adsorbție a cărbunilor autohtoni

Studiul procesului de regenerare a cărbunilor activi prin metode chimice și termice. Rezultatele obținute denotă o capacitate de adsorbție a cărbunilor autohtoni mult mai sporită decât cei utilizați în prezent la stația de tratare a apelor, eficacitatea lor fiind de două ori mai ridicată, acest fapt se datorează parametrilor superiori a cărbunilor autohtoni. Utilizarea cărbunilor de producție locală ar permite utilizarea lor pe o perioadă mai îndelungată, micșorând în același timp cantitatea de clor necesară la etapa de clorurare secundară, ceea ce, la rândul său, ar duce la eficientizarea procesului de tratare a apelor, micșorând cheltuielile și cantitatea de clor prezentă în apă.

Regenerarea cărbunilor sporește eficacitatea utilizării lor, parametrii cărbunilor după regenerare prezintă valori satisfăcătoare pentru a fi utilizați în procesul de tratare a apelor.

12. Au fost elaborate condițiile tehnice pentru proiectarea și exploatarea sistemelor de irigare, rezultatele obținute au fost utilizate de către Institutul "Acvaproiect"

Implementarea elaborării: În 2012-2013 în curs de implementare este un proiect de construcție a sistemului modern de irigare în SA "Alfa-Nistru" comuna Vasilcău pe o suprafață de 950 ha. Sursa de apă- riul Nistru. Capacitatea stației de pompare-1200 m.cub/oră. Înălțimea geodezică de pompare a apei -145 m. Puterea motoarelor- 800 kw.

13. Costul 1 m.cub de apă pentru irigare: La sistemul proiectat în cadrul Programului de Stat în 2012 cu pompe electrice-1,20-1,85 lei, La sistemă construită în 2009 cu pompe Diesel-4,25-5,95 lei, La sistemele existente în gestiunea concernului "Apele Moldovei"- 2,50-3,60 lei. Costul total al proiectului - 24,4 mln lei, respectiv - 26 mii lei/ha

14. A fost studiat procesul diminuării concentrației coloranților direcți (RAD, AAD) și activi (PA, RA) în prezența surfactanților anionici (lauril sulfat de natriu), cationici (1-hexadecyl)tri-metylamonium bromide CTAB), amfoteri (cocomidopropil betaine) și neionogeni (cocomide DEA) din soluțiile model, unde concentrația coloranților variază între 50 mg/l-200 mg/l, iar a surfactanților de la 20mg/l-60 mg/l, la tratarea lor cu coagulant de aluminiu, urmată de adsorbția compușilor remanenti de către carbunii activi și la oxidarea catalitică cu peroxidul de hidrogen, catalizat de ionii de fier (II) (reagentul Fenton) și la iradierea cu razele UV (metoda Foto-

Fenton), în funcție de concentrația coloranților, surfactanților, sulfatului de aluminiu, peroxidului de hidrogen, ionilor de fier (II), valoarea pH-ului și timpul oxidării catalitice și de adsorbție. S-a elaborat o schemă tehnologică de laborator pentru tratarea soluțiilor model de coloranți textili în prezență de surfactanți.

15.

III. Rezultatele științifice principale

Monografii în ediții internaționale	1
Monografii în alte ediții din străinătate	1
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 1	4
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-1,0	
Articole în reviste cu factor de impact 0,01- 0,1	
Articole în alte reviste editate în străinătate	1
Monografii editate în țara	2
Manuale	2
Articole în reviste naționale, categoria A	
Articole în reviste naționale, categoria B	4
Articole în reviste naționale, categoria C	4
Articole în culegeri	24
Articole de popularizare	19
Lucrări redactate	7
Participarea la foruri științifice	
Naționale	8
Internaționale	8
Activitatea inovativă	
Numărul de cereri prezentate	1
Numărul de hotărâri pozitive obținute	
Numărul de brevete obținute	6
Numărul de brevete implementate	

Rezultatele științifice obținute în anul de referință

Rezultatele științifice ale proiectului din cadrul Programului de Stat:

11.832.08.01A "Evaluarea calității resurselor de apă în Republica Moldova conform documentelor normative internaționale" – conducătorul proiectului acad. Duca Gheorghe;

În perioada de referință au fost întreprinse un șir de acțiuni pentru a îndeplini obiectivele stabilite în cadrul proiectului. Acțiunile au fost focalizate spre promovarea conformității cadrului juridic național al Republicii Moldova în domeniul apelor la exigențele și standardele utilizate în circuitul internațional, promovarea unui sistem de management al riscurilor ce vizează resurselor de apă și a conceptului de aprovizionare cu apă descentralizat în 3 zone majore (Nord, Centru, Sud).

Dat fiind faptul demarării procesului de elaborare a legislației secundare naționale în domeniul apelor, echipa de implementare a proiectului a fost solicitată de către autoritatea centrală de resort, Ministerul Mediului, de a participa plenar la activitățile grupurilor de lucru. În cadrul acestor grupuri de lucru, urmează a fi elaborate actele normative derivate din legea apelor.

Având în vedere evenimentele care au avut loc în Republica Moldova în perioada de referință și anume cele ce vizează problemele stării resurselor de apă, aprovizionării cu apă, problema secetei, etc, echipa de implementare a proiectului a elaborat și a făcut publică un studiu privind problemele actuale ale Republicii Moldova la capitolul resurselor de apă.

Rezultatele proiectului de transfer tehnologic: 11.824.08.136T „Prelucrarea integrală a deșeurilor din mase plastice cu obținerea produselor noi”:

A fost elaborată o tehnologie de prelucrare complexă a tuturor deșeurilor din mase plastice, a fost montată instalația semiindustrială și prelucrate 20 tone de deșeuri cu obținerea produselor noi (suport armătură, țiglă pentru trotuar, console pentru cofraje de construcție, cofraje, etc). Această tehnologie nu generează nici un deșeu. O astfel de prelucrare complexă a deșeurilor din mase plastice cu obținerea produselor noi se propune pentru prima dată în Republica Moldova.

Au fost organizate două sectoare tehnologice semiindustriale: unul de colectare a deșeurilor din mase plastice (polipropilenă PP, policlorură de vinil PVC, polietilenă PE, polistiren PS, polietilentereftalat PET) și al doilea de prelucrare complexă a deșeurilor din mase plastice cu obținerea produselor noi (suport armătură, țiglă pentru trotuar).

IV. La SRL „UISPAC” a fost montată o linie tehnologică de prelucrare a deșeurilor din mase plastice cu obținerea produselor noi. Au fost prelucrate 7500 kg de deșeuri de mase plastice și au fost produse 3000 kg produse finite, inclusiv 3560 bucăți țiglă din plastic pentru acoperiș și 28000 bucăți de suporturi din plastic. S-au realizat 2600 bucăți țiglă din plastic pentru acoperiș și 28000 bucăți de suporturi din plastic, obținându-se venit din vânzări circa de 80000 lei.

V. **Rezultatele științifice obținute în comun cu tinerii cercetători și doctoranzi:**

I) *Activitatea didactică*

Cursurile ținute USM

1. Cursul normativ „CHIMIA ECOLOGICĂ”, pentru studenții anului III, Facultatea Chimie și Tehnologie Chimică, USM, profilul Tehnologia chimică și Tehnologia produselor cosmetice și medicinale
2. Cursul normativ „CINETICA SI TERMODINAMICA SISTEMELOR ECOLOGICE”, ținut pentru studenții ciclului II de studii superioare – masterat, facultatea Chimie si Tehnologie Chimica, USM, program de masterat Chimie ecologica si protecția mediului si pentru studenții de la Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, specialitatea Chimie
3. Cursul normativ „ESTIMAREA RISCULUI CHIMIC” ținut pentru studenții ciclului II de studii superioare – masterat, facultatea Chimie si Tehnologie Chimică, USM, program de masterat Chimie ecologică si protecția mediului

UnASM

1. Chimie Ecologică – **licență**
2. Termodinamica și cinetica sistemelor ecologice – **masterat**

Teze de masterat:

1. Vardanean Iris, masterat, anul II, Chimie, tema tezei: *Sinteza unor noi izobornil-fenoli cu potențiale proprietăți antioxidante.*
2. Godoroja Marta, masterat, anul II, Chimie, tema tezei: *Sinteza unor noi amino derivați ai acidului tartric cu potențiale proprietăți antioxidante.*

Teze de doctorat:

Nr. d/o	Doctorandul	An. de st	Forma de st	specialitatea	Tema tezei
1.	Lazacovici Dmitri	III	zi	11.00.11-protecția mediului ambiant și folosirea rațională a resurselor naturale	Elaborarea metodelor de analiză și cercetarea surselor de contaminare a produselor vitivinicole cu ftalați
2.	Anghel Lilia	III	f/r	02.00.04-chimie fizică	Producerea și stabilizarea nanoparticulelor cu

					proprietăți magnetice pentru bio-aplicații
3.	Zinicovscaia Inga**	III	f/r	11.00.11-protecția mediului ambiant și folosirea rațională a resurselor naturale	Studiul interacțiunii metalelor cu microorganismele în mediul ambiant

În cadrul catedrei Chimie Industrială și Ecologică (USM) a fost susținută teza de către dl **Borodaev Ruslan**. Susținerea tezei a fost confirmată în baza Hotărârii Comisiei de atestare a CNAA nr. AT-4/5 din 05 iulie 2012

Denumirea tezei: *Studierea proceselor de autopurificare a apelor naturale în prezența diferitor forme de migrare ale fierului și cuprului*

În baza unor investigații complexe hidrologice, biogeochimice și matematico-statistice s-au stabilit legitățile de migrare a metalelor cu valență variabilă ale cuprului și fierului în apele naturale reale și, ținând cont de capacitatea de autopurificare a sistemului acvatic, sînt propuse soluții pentru menținerea calității apelor din bazinele acvatice naturale. A fost stabilită distribuția fierului și cuprului pe diferite forme de migrare în apele fl. Nistru și a bazinului de acumulare Dubăsari. A fost studiat procesul de sorbție a metalelor pe umplutură de nisip, formarea compușilor complecși cu substanțe tiolice în prezența peroxidului de hidrogen și influența razelor solare UV.

A fost propusă și aprobată o metodă originală de separare din apele naturale a inhibitorilor proceselor de autopurificare cu radicali.

Postdoctorat

1.	Covaliova Olga	II	02.00.20-chimie ecologică și 02.00.04-chimie fizică	Metode fizico-chimice combinate de tratare a apelor reziduale tehnogene.
----	----------------	----	---	--

Numărul total de persoane la care ați fost conducător științific al tezei de doctorat
 Numărul persoanelor la care ați fost conducător științific și care au susținut teza Î

- În comun cu doctorandul **Dumitru Lazacovici** a fost elaborată, validată și aprobată metoda de analiză cantitativă a ftalaților în produse de vinificație și în băuturi alcoolice. S-a efectuat monitoring al celor 6 ftalați (dimetil ftalat DMP, dietil ftalat DEP, dibutilftalat DBP, bis (2-etilhexil) ftalat DEHP, dioctil ftalat DOP și dioctil didetsilftalat DDP). Potrivit studiului de cca. 2500 Arr. băuturi alcoolice - DBP a fost găsit în 80% din vinurile studiate, și în 100% din brendi investigate și divinuri. DEHP - în vin 50-55% și 70% brendi și divinuri. Restul s-a găsit în cantități foarte mici în 0,5% din probele studiate. A fost demonstrat faptul că materialele ce contactează cu produsul final nu influențează la cantitatea ftalaților.
- În comun cu cercetătorul științific stagiar din Dubna **Lilia Anghel** în grupul de împrăștiere a neutronilor la unghiuri mici (YuMO), Laboratorul de Fizica a Neutronului, IUCN a fost efectuată analiza probelor de ferihidrita, produsă de bacteria *Klebsiella oxytoca*, la spectrometrul SAXS Brucker Nanostar al Institutului de Materiale de Polimer Sintetic RAS, Moscova. Curbele experimentale au arătat, că forma particulelor Fe₅HO₈·4H₂O este alungită, și corespunde cu modelul de particule alungite obținut anterior.
- În comun cu cercetătorul științific din Dubna **Inga Zinicovscaia** s-a studiat biotehnologia nanoparticulelor de argint și aur cu utilizarea biomasei microbiale. S-a stabilit, că biosinteza acestor nanoparticule are loc prin mecanismul extra-celular. Prin metodele SEM and EDAX ele au fost caracterizate, mărimile lor fiind: 4–25 nm pentru *Streptomyces glaucus* 71MD, 16–200 nm for *Spirulina platensis* (prima experiență), 15 nm–7 μm for *Spirulina platensis* (a doua experiență).

6. **În comun cu Șurîghina Olga la tema** „Participarea substratului organic în procesul de autopurificare a apelor naturale” s-a studiat....

În comun cu Onica Vasile la tema „*Prelucrarea integrală a deșeurilor din mase plastice cu obținerea produselor noi*” s-a elaborat procesul de reciclare integrală a deșeurilor de mase plastice excluzând sortarea. S-au studiat metodele de identificare a diferitor mase plastice incluse în aceste deșeuri. Au fost analizate 3 mostre de deșeuri de mase plastice cu stabilirea ulterioară a compoziției lor.

S-au determinat parametrii optimi de prelucrare a acestor deșeuri. S-a asamblat instalația pilot de prelucrare a deșeurilor de mase plastice. S-au obținut produse noi din materiale plastice reciclate și din amestec de deșeuri plastice (Celule pentru rasad, țiglă din PET reciclat, Forme de pavaj din PP reciclat, etc.). Au fost analizate gazele obținute în urma prelucrării termice a deșeurilor plastice în condiții de laborator. S-au determinat gazele ce urmează a fi analizate la locurile de lucru. În prezent se determină proprietățile fizico-chimice și mecanice a produselor noi obținute.

5. **În comun cu Ivancic Albert la tema** „*Tehnologii de obținere a sistemelor alginat-chitosan-ciclodextrine-substanțe antituberculoase*” și în colaborare cu domnul doctor, conferențiar Ștefan Robu s-au obținut rezultate în domeniul creării unor principii antituberculoase cu efect prolongator: s-a realizat cuplarea izoniazidei de copolimerul de N-vinilpirolidonă și acid metacrilic – rezultate confirmate prin intermediul spectroscopiei IR; s-a studiat eliberarea izoniazidei din copolimerul medicamentos prin metoda dializei (s-a demonstrat că cuplarea izoniazidei de copolimer asigură o eliberare prolongată în comparație cu amestecul mecanic copolimer-izoniazidă)

În colaborare cu domnul doctor habilitat Flur Makaev și domnul doctor Veaceslav Boldescu s-au obținut rezultate în domeniul obținerii prin diferite metode (metoda coevaporării, de frământare) a compușilor complecși ai izoconazolului cu β -ciclodextrina (complecșii obținuți au fost analizați folosind spectrometria UV și cu raze X)

VI. *Activități editoriale*

1. Președinte al Colegiului redacțional al colecției „Rezervații științifice”
3. Președinte al Colegiului redacțional al revistei „Mediul Ambiant”
4. Membru al Colegiului redacțional internațional al revistei din Ucraina „Химия и технология воды”.
5. Membru al Colegiului redacțional al revistei din România «Environmental Engineering and Management Journal»
6. Președinte al Colegiului redacțional al revistei “Chemistry Journal of Moldova”
7. Președinte al Colegiului redacțional al revistei de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Academos”
8. Coredactor al revistei din Germania „CLEAN - Soil, Air, Water”
9. Membru al comitetului științific de organizare și editare a materialelor CONFERINȚEI ȘTIINȚIFICE REPUBLICANE “*Chimia ecologică și estimarea riscului chimic*”, ediția a XII-a, consacrată a 20 de ani de activitate a catedrei Chimie Industrială și Ecologică

Participări la conferințe:

Naționale

În zilele de 2-3 martie 2012, a participat la cea de a V-a Conferință-Simpozion Internațională „Chimia ecologică – 2012”.

La 12 martie 2012, a participat la Conferința științifică cu prilejul aniversării a 75-a de la nașterea criticului și istoricului literar, Nicolae BILEȚCHI, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, membru corespondent al AȘM.

În perioada 14-16 mai 2012 a participat la Conferința științifică internațională cu genericul „Basarabia - 1812. Problemă națională, implicații internaționale”.

În 2012-05-29 a participat la Conferința științifică internațională și lansarea volumului „FACTORUL FEMININ ÎN ISTORIE”

La 3 septembrie a participat la Congresul Mondial al Eminescologilor organizat de Academia de Științe a Moldovei

La 11 septembrie 2012 a participat la lucrările Conferinței Științifice Internațională „Știința materialelor și fizica materiei condensate” („Materials Science and Condensed Matter Physics”, MSCMP-2012).

În zilele de 28-29 septembrie 2012 a participat la lucrările Congresul VII al Fiziologilor din Republica Moldova cu genericul „Fiziologia și sănătatea”. Reuniunea a fost găzduită de Biblioteca Științifică Centrală „A. Lupan” și a întrunit fiziologi, biologi, medici, specialiști cu tangențe în fiziologia umană și animală.

La 12 octombrie 2012, a participat la atelierul de lucru „Mobilitatea înalt calificată și dezvoltarea sectorului de cercetare și inovare din Republica Moldova: necesitatea unei viziuni strategice”.

La 29 noiembrie 2012 a fost organizată CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ REPUBLICANĂ “Chimia ecologică și estimarea riscului chimic”, ediția a XII-a, consacrată a 20 de ani de activitate a catedrei Chimie Industrială și Ecologică

Internaționale

1. **23-24 ianuarie 2012, Kick off Meeting Peer review of S&T System, Viena, Austria;**
2. **11-12 aprilie 2012, Asamblarea Generală ALLEA, Roma, Italia**
3. **21-23 mai 2012, Adunarea Generală a Academiei Naționale de Științe din Rusia, Moscova.**
4. **14-15 iunie 2012, 97th JRC Board of Governors meeting, Copenhaga, Danemarca**
5. **19-20 august 2012, cea de a 45-a ediție a Seminarului Internațional privind Situațiile Planetare de Urgență, cu genericul „Rolul Științei în al III-lea Mileniu”, din Erice, Italia.**
6. **15-16 octombrie 2012, Forumul Intelectualității ediția a VII, Ședința MAAH și a Consiliului euroasiatic a asociațiilor universităților (EAY), or.Așhabad, Turkmenistan**
7. **24 octombrie-04 noiembrie 2012, Stagiul de cercetare la Universitatea din Newcastle și vizita la Royal Society, Londra, Marea Britanie.**
8. **11-18 noiembrie 2012, Vizită de documentare la Universitățile din Germania, Berlin, Bonn.**
9. **3 decembrie 2012, Ședința a III a Comisiei moldo-polone pentru cooperare economică, Chișinău, Republica Moldova.**

Participări la expoziții internaționale de invenții

1. COVALIOV, V.; COVALIOVA, O.; BOBEICĂ, V.; DUCA, Gh.; NENNO, V.; UNGUREANU, D. Aplicarea nanotehnologiilor în procesele complexe de producere a biogazului și a vitaminei B₁₂. In: *INFOINVENT-2011: Expoz. intern. spec.*, 22-25 noiem. 2011: Cat. ofic. Chișinău, 2011.
2. COVALIOV, V.; COVALIOVA, O.; DUCA, Gh. Fotocataliză pentru realizarea proceselor tehnologice și ecologice. In: *INFOINVENT-2011: Expoz. intern. spec.*, 22-25 noiem. 2011: Cat. ofic. Chișinău, 2011.

3. COVALIOV, V.; COVALIOVA, O.; DUCA, Gh. Novel technologies of hydrogen power engineering. In: *European Exhibition of Creativity and Innovation: EUROINVENT-2011*: Catalog. Iași, 2011.
4. COVALIOVA, O.; COVALIOV, V.; DUCA, Gh. Photocatalysis for the resolving of technologic and ecologic processes. In: *European Exhibition of Creativity and Innovation: EUROINVENT-2011*: Catalog. Iași, 2011.
5. COVALIOVA, O.; COVALIOV, V.; DUCA, Gh.; BOBEICĂ, V.; SENICOVSCAIA, I. Increase of the biogas technology efficiency and biogas purification. In: *European Exhibition of Creativity and Innovation: EUROINVENT-2011*: Catalog. Iași, 2011
6. COVALIOVA, O.; COVALIOV, V.; DUCA, Gh.; UNGUREANU, D.; BOBEICĂ, V.; SENICOVSCAIA, I. Ridicarea eficacității tehnologiei biogazului și a epurării metanului. In: *INFOINVENT-2011*: Expoz. intern. spec., 22-25 noiem. 2011: Cat. ofic. Chișinău, 2011.
7. COVALIOVA, O.; COVALIOV, V.; DUCA, Gh. Tehnologii noi de obținere a hidrogenului aplicabile în energetică. In: *INFOINVENT-2011*: Expoz. intern. spec., 22-25 noiem. 2011: Cat. ofic. Chișinău, 2011.
8. CRĂCIUN, Al.; SAJIN, T.; DUCA, Gh.; ENE, V.; Device for desooting the exhaust gases and for abating the noise of the internal combustion engine. In: *European Exhibition of Creativity and Innovation: EUROINVENT-2011*: Catalog. Iași, 2011.
9. CRĂCIUN, A.; DUCA, Gh.; ENE, V.; SAJIN, T. Dispozitiv pentru epurarea de funingine a gazelor de eșapament și pentru diminuarea zgomotului produs de motorul cu ardere internă. In: *INFOINVENT-2011*: Expoz. intern. spec., 22-25 noiem. 2011: Cat. ofic. Chișinău, 2011.
10. IORGA, E.; DUCA, Gh.; VERBANOV, V.; SOBOLEVA, I.; NOJAC, E.; CRUCIRESCU, D. Procedeu de prelucrare a semințelor de struguri. In: *INFOINVENT-2011*: Expoz. intern. spec., 22-25 noiem. 2011: Cat. ofic. Chișinău, 2011
11. MELNIC, S.; PRODIUS, D.; ȘOVA, S.; TURTĂ, C.; MACAEV, F.; STÂNGACI, E.; DUCA, D.; DUCA, Gh. Clusteri heteronucleari ai fierului și alcaloizi naturali – noi remedii antituberculoase puternice. In: *INFOINVENT-2011*: Expoz. intern. spec., 22-25 noiem. 2011: Cat. ofic. Chișinău, 2011.
12. MELNIC, S.; PRODIUS, D.; ȘOVA, S.; TURTĂ, C.; MACAEV, F.; STÂNGACI, E.; DUCA, D.; DUCA, Gh. Heteronuclear Iron Clusters and Natural Alkaloids as New Powerful anti -TB drugs In: *European Exhibition of Creativity and Innovation: EUROINVENT-2011*: Catalog. Iași, 2011.
13. TARAN, N.; DUCA, Gh.; GONȚA, M. Procedeu de obținere a vinurilor materie primă pentru distilate de vin. In: *INFOINVENT-2011*: Expoz. intern. spec., 22-25 noiem. 2011: Cat. ofic. Chișinău, 2011.
14. TARAN, N.; DUCA, Gh.; GONȚA, M. Process for production of the wines – raw material for vine distillates. In: *European Exhibition of Creativity and Innovation: EUROINVENT-2011*: Catalog. Iași, 2011.
15. КОВАЛЕВ, В.В.; КОВАЛЕВА, О.В.; ИВАНОВ, М.В.; ДУКА, Г.Г. Совершенствование водородной энергетики. In: *XIV Московский Международный салон промышленной собственности «АРХИМЕД»*, 5-8 апр. 2011: Каталог. Москва, 2011.

Monografii

Duca, Gheorghe. *Dicționar poliglot de chimie ecologică* / Gheorghe Duca ; resp. ed. : Constantin Manolache ; rec. : Matei Macoveanu, Tudor Lupașcu ; coord. etimologică : Valentina Negru ; red. : Silvia Donici ; Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Studii Enciclopedice. – Ch. : Inst. de Studii Enciclopedice, 2011. – 680 p. – ISBN 978-9975-4307-1-5.

Duca, Gheorghe. *Homogeneous Catalysis with Metal Complexes: Fundamentals and Applications* / Gheorghe Duca. – Berlin ; Heidelberg : Springer, 2012. – XII, 478 p. : 276 ill. – (Springer Series in Chemical Physics ; Vol. 102). – ISBN 978-3-642-24628-9. – <http://www.springer.com/chemistry/book/978-3-642-24628-9>

Enoxil – preparat ecologic pentru sănătatea omului / Acad. de Științe a Moldovei, Secția Științe ale Naturii și Vieții, Inst. de Chimie, Inst. de Microbiologie și Biotehnologie, Univ. de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Univ. Al. I. Cuza, Iași ; coord. : Tudor Lupașcu,

Gheorghe Duca, Veaceslav Gonciar ; aut. : Tudor Lupașcu, Gheorghe Duca, Valeriu Rudic, Veaceslav Gonciar, Evelina Popovici, Gheorghe Nemțoi, Lucian Lupașcu, Alexandru Gonța, Sergiu Cerlat, Nina Țâmbaliuc. – Chișinău : S. n., 2012. – 256 p. – ISBN 978-9975-62-304-9.

Capitole din monografia internațională

Duca, Gheorghe. *Groundwater Resources of Moldova and Transboundary Impact* / Gheorghe Duca, Lidia Romanciuc, Diana Porubin // *Transboundary Aquifers in the Eastern Borders of the European Union. Regional Cooperation for Effective Management of Water Resources* / ed. by Tomasz Nałecz. – Dordrecht : Springer, 2012. – Chapter 11. – P. 121-127. – (NATO Science for Peace and Security Ser. C: Environmental Security). – doi: 10.1007/978-94-007-3949-9_11. – <http://www.springerlink.com/content/nt61v62169314174/fulltext.pdf?MUD=MP>

Manuale

Duca, Gheorghe. *Tehnologia chimică anorganică : Lucrări practice* / Gheorghe Duca, Elena Bunduchi, Ruslan Borodaev ; Univ. de Stat din Moldova. – Chișinău : CEP USM, 2012. – 93 p. Gladchi, Viorica. *Ecologie aplicată : Lucrări practice* / Viorica Gladchi, Gheorghe Duca, Elena Bunduchi ; Univ. de Stat din Moldova. – Chișinău : CEP USM, 2012. – 118 p. – ISBN 978-9975-71-225-5.

DUCA GH., GONȚA M., PORUBIN D.. *Chimia Ecologica: Îndrumar la cursul de lecții teoretice și de laborator*. USM, 2011. 135 p. ISBN 978-9975-71-077-0.

Duca Gheorghe , Mereuța Aliona, Marchitan Natalia *Procese și aparate în industrie (îndrumar de laborator)*, USM, 2012, 221p. ISBN 978-9975-71-255-2.

Articole științifice.

Estimation of Organic Pesticide Residues in Wines of Moldova / Gheorghe Duca, Rodica Sturza, Ludmila Siretanu // *CLEAN – Soil, Air, Water*. – 2012. – Vol. 40, Nr 6. – P. 661-666. – Bibliogr.: 26 tit. – doi: 10.1002/clen.201100081. – <http://login.oaresciences.org/whalecomonlinelibrary.wiley.com/whalecom0/doi/10.1002/clen.201100081/pdf> (Impact Factor: 2.177)

Study of binary systems of b-cyclodextrin with a highly potential anti-mycobacterial drug / V. Boldescu, I. Bratu, Gh. Borodi, I. Kacso, A. Bende, Gh. Duca, F. Macaev, S. Pogrebnoi, Z. Ribkovskaia // *Journal of Inclusion Phenomena and Macrocyclic Chemistry*. – 2012. – Vol. 74, Nr 1/4. – P. 129-135. – Bibliogr.: 15 tit. – <http://www.springerlink.com/content/w4t5j215n3655827/fulltext.pdf> ; doi: 10.1007/s10847-011-0091-7. (Impact Factor: 1.886)

Study of hydrogen sulfide removal from groundwater / Tudor Lupascu, Raisa Nastas, Vasile Rusu, Gheorghe Duca // *Environmental Engineering and Management Journal*. – 2012. – Vol. 11, Nr 3. – P. 603-606. – <http://omicron.ch.tuiasi.ro/EEMJ/> (Impact Factor: 1.004)

Characterization of bio-synthesized nanoparticles produced by Klebsiella oxytoca / L. Anghel, M. Balasoiu, L. A. Ishchenko, S. V. Stolyar, T. S. Kurkin, A. V. Rogachev, A. I. Kuklin, Yu. S. Kovalev, Yu. L. Raikher, R. S. Iskhakov, G. Duca // *Journal of Physics: Conference Ser.* – 2012. – Vol. 351, 012005. – Bibliogr.: 19 tit. – doi: 10.1088/1742-6596/351/1/012005. – <http://iopscience.iop.org/1742-6596/351/1/012005>

Articole în reviste naționale, categoria B

Duca, Gheorghe. *Chemistry VS Ecology* / Gheorghe Duca // *Chemistry Journal of Moldova: General, Industrial and Ecological Chemistry*. – 2012. – Vol. 7, Nr 1. – P. 12-19.

Duca, Gheorghe. *Cyclodextrins – fields of application. Part II* / Gheorghe Duca, Albert Ivancic, Veaceslav Boldescu // *Chemistry Journal of Moldova: General, Industrial and Ecological Chemistry*. – 2012. – Vol. 7, Nr 2. – P. 39-45.

Duca, Gheorghe. *The study of the phthalates migration in wine products by GC-MS method* / Gheorghe Duca, Rodica Sturza, Dmitri Lazakovich // Chemistry Journal of Moldova: General, Industrial and Ecological Chemistry. – 2012. – Vol. 7, Nr 2. – P. 98-102.

The pollution spectrum of old pesticides storages in Moldova / Gh. Duca, O. Bogdevich, O. Cadocinovic, D. Porubin // Chemistry Journal of Moldova: General, Industrial and Ecological Chemistry. – 2012. – Vol. 7, Nr 1. – P. 124-128.

Articole în reviste naționale, categoria C

Duca, Gheorghe. *Un parteneriat strategic cu Uniunea Europeană* / Gheorghe Duca // Akademos : revistă de Știință, Inovare, Cultură și Artă. – 2012. – Nr 1 (24). – P. 4-5.

Hereditary theory of lung cancer / Vladimir Shutkin, Evghenii Imyanitov, Valentina Stratan, Gheorghe Țibîrnă, Gheorghe Duca, Sergiu Brenister // Bul. Acad. de Științe a Moldovei. Științe Medicale. – 2012. – Nr 4 (36). – P. 12-34.

Studiul influenței substanțelor sufractante anionice asupra procesului de înlăturare a coloranților din soluțiile model la tratarea lor prin metode fizico-chimice / Vera Matveevici, Maria Gonța, Gheorghe Duca, Larisa Mocanu // Studia Universitatis. Ser. Științe reale și ale naturii / Univ. de Stat din Moldova. – 2012. – Nr 1 (51). – P. 169-178.

Изучение процессов анаэробного получения биоводорода / В. В. Ковалев, О. В. Ковалева, В. А. Бобейка, В. Э. Ненно, Г. Г. Дука // Studia Universitatis. Ser. Științe reale și ale naturii / Univ. de Stat din Moldova. – 2012. – Nr 1 (51). – P. 152-159.

MATVEEVICI, V.; GONȚA, M.; DUCA, GH.; MOCANU, L. *Studiul influenței substanțelor surfactante anionice asupra procesului de înlăturare a coloranților din soluțiile model la tratarea lor prin metode fizico-chimice. STUDIA UNIVERSITATIS, seria „Științe reale ale naturii”, nr.1(51), 169- 178, 2012. ISSN 1814-3237.*

Materiale la conferințe

Advanced oxidation processes based on ozonolysis. Application to renewable raw material processing / T. Sîrbu, I. Golosov, N. Ungur, V. Kulcički, Gh. Duca // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 133.

Buffering capacity of waters of some tributaries of Dniester river / E. Bunduchi, A. Lis, N. Goreaceva, Gh. Duca, D. Gaz // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 31-32.

Compoziția chimică a apelor afluenților Nistrului din dreapta și impactul acestora asupra fluviului Nistru (Anul 2011) / Viorica Gladchi, Nelly Goreaceva, Gheorghe Duca, Elena Bunduchi, Olga Șurîghina // Interferențe universitare – integrare prin cercetare și inovare : Conf. șt. cu participare intern., 25-26 sept. 2012 : Rez. comunic. : Științe naturale, exacte și inginerești. – Ch., 2012. – P. 50-52.

Duca, Gheorghe. *Chemistry VS Ecology* / Gheorghe Duca // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 11-12.

Duca, Gheorghe. *Defectiveness and strength levels of sheet glass, subjected to thermochemical treatment with fluorine- and chlorinecontaining gases* / Gheorghe Duca, Vasili Sharagov // 6th International conference on materials sciences and condensed matter physics, 11-14 sept. 2012 : abstr. – Ch., 2012. – P. 125.

Duca, Gheorghe. *Full treatment of waste plastics with obtaining of new products* / Gh. Duca, A. Mereuța, V. Onica // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 87.

Duca, Gheorghe. *The importance of modern analytical methods in monitoring of water quality and environmental condition* / Gh. Duca, O. Bogdevich, D. Porubin // Ecological Chemistry : The V

Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 38.

Duca, Gheorghe. *Investigation of the process of tartaric acid separation on amberlite XAD2 impregnated with amberlite LA-2* / Gh. Duca, N. Marchitan, A. Mereuța // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 86-87.

Duca, Gheorghe. *The study of the phthalates removing process from alcoholic products* / Gheorghe Duca, Rodica Sturza, Dmitri Lazakovich // Modern Technologies in the Food Industry-2012 (MTFI-2012) : Proc. of intern. conf., , 1-3 Nov. 2012. – Ch., 2012. – Vol. 2. – P. 239-243.

Evaluarea proceselor de autopurificare chimică a unor afluenți al fl. Nistru / Elena Bunduchi, Viorica Gladchi, Gheorghe Duca, Nelly Goreaceva, Radu Musteață // Interferențe universitare – integrare prin cercetare și inovare : Conf. șt. cu participare intern., 25-26 sept. 2012 : Rez. comunic. : Științe naturale, exacte și inginerești. – Ch., 2012. – P. 53-55.

Godoroja, Marta. *Importanța aplicării fertilizanților cu azot pe solurile Republicii Moldova* / Marta Godoroja, Gheorghe Duca // Chimia ecologică și estimarea riscului chimic : conf. șt. rep. a tinerilor cercet., 7 dec. 2012, ed. a XII-a : rez. comunic. – Ch., 2012. – P. 36-37.

Intensification of methane production processes during fermentation of liquid wastes from wine making and alcohol distilleries / V. Covaliov, V. Bobeic, I. Senicovscaia, O. Covaliova, D. Ungureanu, V. Neno, Gh. Duca // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 34-35.

Ivancic, A. *Alginate-based nanoparticles in tuberculosis treatment* / A. Ivancic, G. Duca, V. Boldescu // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 118-119.

Kinetic indicators based evaluation of water quality of some tributaries of Dniester river / E. Bunduchi, V. Gladchi, Gh. Duca, N. Goreaceva // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 32.

Lupașcu, T. *The quality and quantity of functional groups of the preparation Enoxil* / T. Lupașcu, N. Țimbaliuc, G. Duca // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 121-122.

Marin, I. *Synthesis and characterization of a new ruthenium complex having 2,6-bis(4-methylquinolin-2-yl)pyridine ligand used for photocatalytical water splitting* / I. Marin, Gh. Duca // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 123.

Mercury adsorption by Arthobacter globiformis and Spirulina platensis / T. L. Kalabegishvili, I. Murusidze, D. T. Pataraya, E. Ginturi, M. V. Frontasyeva, E. I. Kirkesali, Gh. Duca, I. Zinicovscaia // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 90.

Osipov, I. *Photo-cleaning surface adsorber dicarboximide fungicides* / I. Osipov, G. Duca // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 127.

Peculiarities of migration of metals in Dniester waters / R. Borodaev, Gh. Duca, N. Goreacheva, V. Gladchi, L. Romanciuc // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 31.

SAXS studies of biomineral particles produced by bacteria Klebsiella oxytoca / M. Balasoiu, L. Anghel, L. A. Ishchenko, S. V. Stolyar, A. V. Rogachev, A. I. Kuklin, Yu. L. Raikher, R. S. Iskhakov, G. M. Arzumanian, G. G. Duca // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 105.

Study of antioxidant properties of the multifunctional product Enoxil / T. Lupașcu, N. Petrov, N. Țîmbaliuc, A. Gonța, G. Duca // *Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012* : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 122.

Thermal behavior of the polymers used for the water bottle and packing materials manufacturing / I. Dranca, T. Lupașcu, G. Duca, F. Makaev, I. Povar, G. Lisa // *Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012* : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 113-114.

Новая концепция биогазовой технологии / В. В. Ковалев, О. В. Ковалева, В. А. Бобейка, В. Э. Немно, Д. В. Унгуряну, И. Ионец, Г. Г. Дука // *Interferențe universitare – integrare prin cercetare și inovare : Conf. șt. cu participare intern., 25-26 sept. 2012* : Rez. comunic. : Științe naturale, exacte și ingineresti. – Ch., 2012. – P. 64-67.

Особенности современного гидрохимического режима устьевого участка реки Прут / Нелли Горячева, Виорика Гладкий, Георгий Дука, Елена Бундуки, Ольга Шурыгина // *Interferențe universitare – integrare prin cercetare și inovare : Conf. șt. cu participare intern., 25-26 sept. 2012* : Rez. comunic. : Științe naturale, exacte și ingineresti. – Ch., 2012. – P. 56-58.

Brevete

Agitator-doзатор de gaze : br. inv. 4171 MD : Int. Cl. B01F 5/06, G01F 1/22, B01F 3/02, B01F 15/04 / Victor Covaliov, Olga Covaliova, Dumitru Ungureanu, Gheorghe Duca, Valentin Sliusarenco ; solicitantii Univ. de Stat din Moldova, Inst. de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo”. – Nr depozit. a 2011 0084 ; data depozit. 2011.10.10 ; data publ. 2012.06.30, BOPI Nr 6/2012.

Instalație pentru obținerea biocombustibilului pe baza esterilor metilici ai acizilor : br. inv. 4165 MD : Int. Cl. B01J 19/18, B01D 37/02, B01F 5/04, B01F 5/16, B01F 13/10, C10L 1/02, C07C 67/02, C11C 3/10 / Valentin Sliusarenco, Victor Covaliov, Iurii Kontievski, Vladimir Eriomenco, Leonid Galeru, Petru Butucea, Vladimir Nenno, Gheorghe Duca, Veaceslav Popel, Ion Lacusta, Mircea Bernic, Grigore Ganea ; solicitantul Univ. de Stat din Moldova. – Nr depozit. a 2010 0133 ; data depozit. 2010.11.22 ; data publ. 2012.04.30, BOPI Nr 4/2012.

Instalație pentru obținerea metanului și a adaosului furajer : br. inv. 4156 MD : Int. Cl. C02F 11/04, C02F 3/28, C12F 3/10, A23K 1/06, C07H 23/00, B01D 53/34 / Victor Covaliov, Olga Covaliova, Dumitru Ungureanu, Vladimir Nenno, Valentin Bobeică, Gheorghe Duca ; solicitantul Univ. de Stat din Moldova. – Nr depozit. a 2011 0060 ; data depozit. 2011.06.02 ; data publ. 2012.03.31, BOPI Nr 3/2012.

Procedeu de fermentare anaerobă a deșeurilor organice lichide : br. inv. 4189 MD : Int. Cl. C02F 11/04, C02F 101/30, C07C 11/21, C07C 13/28 / Victor Covaliov, Valentin Bobeică, Dumitru Ungureanu, Olga Covaliova, Gheorghe Duca, Vladimir Nenno, Irina Senicovscaia ; solicitantul Univ. de Stat din Moldova. – Nr depozit. a 2011 0075 ; data depozit. 2011.07.15 ; data publ. 2012.12.31, BOPI Nr 12/2012.

Procedeu de obținere a adaosului furajer, conținând vitamina B12, și a metanului : br. inv. 4176 MD : Int. Cl. A23K 1/06, A23L 1/302, C12F 3/10, C07F 15/06, C12P 5/02, C12P 19/42, C07H 23/00, C07C 9/04, A61K 36/21 / Victor Covaliov, Olga Covaliova, Gheorghe Duca, Valentin Bobeică ; solicitantul Univ. de Stat din Moldova. – Nr depozit. a 2011 0061 ; data depozit. 2011.06.02 ; data publ. 2012.07.31, BOPI Nr 7/2012.

Procedeu de obținere a brevicolinei-bază din Carex brevicollis D. C. : br. inv. 4146 MD : Int. Cl. C07D 209/04, C07D 209/10, C07D 401/14, C07G 5/00, A61K 36/89, A61P 15/04 / Fliur Macaev,

Felix Șepeli, Diana Șepeli, Marina Zveaghințeva, Oxana Șepeli, Natalia Susman, Veaceslav Boldescu, Gheorghe Duca ; solicitantul Inst. de Chimie al Acad. de Științe a Moldovei. – Nr depozit. a 2011 0013 ; data depozit. 2011.02.04 ; data publ. 2012.01.31, BOPI Nr 1/2012.

Articole de popularizare a științei în reviste, culegeri, ziare

Academicianul Boris Gaina – savant oenolog proeminent : [65 de ani de la naștere] / Gheorghe Duca, Vasile Bumacov, Teodor Furdui, Victor Donea // Agricultura Moldovei. – 2012. – Nr 7/8. – P. 36-38.

Duca, Gheorghe. *Academia de Științe: S.O.S. Reducere drastică a bugetului* : [interviu cu acad. Gheorghe Duca, preș. Acad. de Științe a Moldovei] / pentru conformitate : Alexandru Canțir, Liliana Barbăroșie. – <http://www.europalibera.org/content/article/24764475.html> – 2012. – 9 nov.

Duca, Gheorghe. *Academicianul Alexandru Ciubotaru – savant renumit, citoembriolog și fondator al Grădinii Botanice* / Gheorghe Duca, Teodor Furdui, Alexandru Teleuță // Literatura și arta. – 2012. – 16 febr. – P. 7.

Duca, Gheorghe. *Aderarea la spațiul de cercetare european – oportunități și perspective* / Gheorghe Duca // Literatura și arta. – 2012. – 12 apr. – P. 7.

Duca, Gheorghe. *Adio, dragă prietene și coleg Ion Drancă* [dr. în chimie] / Gheorghe Duca, Tudor Lupașcu // Literatura și arta. – 2012. – 16 febr. – P. 8.

Duca, Gheorghe. *Anexarea Basarabiei la imperiul rus: abordări critice* [alocuțiune rostită în deschiderea Conferinței „Basarabia – 1812: Problemă națională, implicații internaționale”, Chișinău, 14 mai 2012] / Gheorghe Duca // Akademos : revistă de Știință, Inovare, Cultură și Artă. – 2012. – Nr 2 (25). – P. 3-5.

Duca, Gheorghe. *Ce sunt academiile de științe și cum trebuie ele să fie: (Scurt istoric al problemei și câteva propuneri privind reformarea AȘM)* / Gheorghe Duca // Timpul. – 2012. – 13 ian. – P. 12-13.

Duca, Gheorghe. *Cooperare în dublu sens* / Gheorghe Duca // Evaluarea și atestarea – chezașia calității în cercetare și învățământul superior. – Ch., 2012. – P. 209-212.

Duca, Gheorghe. *Cuvânt de salut* / Gheorghe Duca // Protecția plantelor – probleme și perspective = Защита растений – проблемы и перспективы : simpoz. șt. intern., 30-31 oct. 2012. – Ch., 2012. – P. 3-4. – (Информ. бюл. ВПРС МОББ ; 41).

Duca, Gheorghe. *Fondatorul Grădinii Botanice: Academicianul Alexandru Ciubotaru la 80 de ani* / Gheorghe Duca, Teodor Furdui, Alexandru Teleuță // Akademos : revistă de Știință, Inovare, Cultură și Artă. – 2012. – Nr 1 (24). – P. 162-163.

Duca, Gheorghe. *Marele cercetător al microlumii vii: Valeriu Rudic la 65 ani* / Gheorghe Duca, Teodor Furdui // Akademos : revistă de Știință, Inovare, Cultură și Artă. – 2012. – Nr 1 (24). – P. 161-162.

Duca, Gheorghe. *Nicolae Dabija de vorbă, la ceas aniversar, cu președintele Academiei de Științe a Republicii Moldova*, Gheorghe Duca // Literatura și arta. – 2012. – 23 febr. – P. 7.

Duca, Gheorghe. *Prefață* // Factorul feminin în istorie = Women's factor in history = Женский фактор в истории : Culeg. de studii și documente. – Ch., 2012. – P. 9-10.

Duca, Gheorghe. *Prefață* / Gheorghe Duca, Ion Hadârcă // Sângerei: oameni, istorie, spiritualitate. – Ch., 2012. – P. 5-7.

Duca, Gheorghe. *Spovedania unui incomod* / Gheorghe Duca // Timpul. – 2012. – 23 ian. – P. 4.

Duca, Gheorghe. *Știința este veșnică, iar partidele se succed la guvernare în funcție de preferințele electoratului* : [interviu cu acad. Gheorghe Duca, preș. Acad. de Științe a Moldovei] / pentru conformitate : Veronica Povar. – <http://social.moldova.org/news/gheorghe-duca-stiinta-este-vesnica-iar-partidele-se-succed-la-guvernare-in-functie-de-preferintele-electoratului-interviu-230858-rom.html> – 2012. – 7 iun.

Duca, Gheorghe. „*Timpul și istoria arată cine a avut dreptate...*” : [interviul dimineții la Radio Europa Liberă cu acad. Gheorghe Duca, preș. Acad. de Științe a Moldovei] / Interviu realizat de Valentina Ursu <http://www.europalibera.org/content/article/24667599.html> 6 aug. 2012.

Savant, manager și militant al lumii vegetale Alexandru Ștefan Teleuță la 60 de ani = Savant, manager and militant of the plant world Alexander Stephen Teleutsa of the 60 years / Gh. Duca, T. Furdui, I. Guceac, Gh. Tudorache // Revista Botanică. – 2012. – Vol. 4, Nr 1. – P. 119-122.

Дука, Георге. «Всем противникам и недоброжелателям – благодарность от Президента Академии наук Молдовы!» : [интервью с Президентом АН Молдовы, академиком Георге Дука] / записала Татьяна Добрынина // Эксперт новостей. – 2012. – 20 янв.

Lucrări sub redacția academicianului

Chimia ecologică și estimarea riscului chimic : conf. șt. rep. a tinerilor cercet., 7 dec. 2012, ed. a XII-a : rez. comunic. / Univ. de Stat din Moldova, Fac. De Chimie și Tehnologie Chimică, Catedra Chimie Industrială și Ecologică ; com. șt. : Gheorghe Duca, Mihai Revenco, Viorica Gladchi [et al.] ; resp. de ed. : Maria Gonța. – Chișinău : CEP USM, 2012. – 116 p. – Bibliogr. la sfârșitul art. – ISBN 978-9975-71-324-5

Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book / ed. and conf. chairman : Gheorghe Duca ; conf. secretariat : Lidia Romanciuc ; org. com. : Viorica Gladchi (head), Tudor Lupascu, Maria Gonta ; Acad. of Sciences of Moldova. – Ch. : CEP USM, 2012. – 177 p. – Bibliogr. la sfârșitul art. – ISBN 978-9975-71-097-8.

Physical Methods in Coordination and Supramolecular Chemistry : The XVIIth Intern. Conf. : book of abstr., 24-26 Oct. 2012 / intern. advisory board : Gheorghe Duca (chairman) [et al.]. – Chișinău : S. n., 2012. – 228 p. – ISBN 978-9975-62-327-8.

Protecția plantelor – probleme și perspective = Защита растений – проблемы и перспективы : simpoz. șt. intern., Chișinău, 30-31 oct. 2012 / com. org. intern. : Gh. Duca (preș.) [et al.] ; Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Protecție a Plantelor și Agricultură Ecologică, Intern. Organization for Biological and Integrated Control of Noxious Animals and Plants [et al.]. – Ch. : S. n., 2012. – 550 p. – Bibliogr. la sfârșitul art. – (Информ. бюл. ВПРС МОББ ; 41). – ISBN 978-9975-56-069-6.

Sângerei: oameni, istorie, spiritualitate / Anatol Eremia, Vitalie Ciobanu, Alexandru Furtună [et al.]; coord. și red. șt. : Gheorghe Duca, Ion Hadârcă; resp. ed. : Constantin Manolache ; rec. : Maria Duca, Demir Dragnev, Ion Jarcuțchi ; Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Studii Enciclopedice, Univ. Acad. de Științe a Moldovei. – Ch. : Inst. de Studii Encicl., 2012. – 320 p. – ISBN 978-9975-4307-5-3

Personalia

Academician, Professor Gheorghe Duca: Short Bio // Ecological Chemistry : The V Intern. Conf.-Symp., 60th Anniversary of Academician, Professor Gheorghe Duca dedicated, 2-3 March 2012 : Abstr. Book. – Ch., 2012. – P. 10.

Bahadir, Muefit. *Academicianul Gheorghe Duca – fondatorul școlii științifice a chimiei ecologice* [Resursă electronică] / Muefit Bahadir. – 2012. – 6 mar. – <http://www.duca.md/md/node/438>

Barac, Grigore. *Revitalizarea științei – o șansă pentru viitorul țării* : [acad. Gheorghe Duca la 60 ani de la nașterea] / Grigore Barac // Mediul Ambient. – 2012. – Nr 1 (61). – P. 46-47.

Batîr, Dumitru. *Polivalență și noblețe rară* / Dumitru Batîr // Literatura și arta. – 2012. – 16 febr. – P. 7.

Bostan, Ion. *Remarcabil om de știință și pedagog de sorginte reformatoare* / Ion Bostan // Literatura și arta. – 2012. – 2 febr. – P. 7.

Cimpoi, Mihai. „*Bunătațea în măreție*” sau un ABC al chimiei ecologice : [Duca, Gheorghe. „Dicționar poliglot de chimie ecologică”] / Mihai Cimpoi // Literatura și arta. – 2012. – 23 aug. – P. 7.

Dabija, Nicolae. *Omul care unește oameni* / Nicolae Dabija // Literatura și arta. – 2012. – 23 febr. – P. 1.

Filip, Florin Gheorghe. *Academicianul Gheorghe Duca și drumul Republicii Moldova către societatea informațională* / Florin Gheorghe Filip // Timpul. – 2012. – 24 febr. – P. 20.

Furdui, Teodor. *Academicianul Gheorghe Duca – savant notoriu, manager iscusit și militant al vieții publice* / Teodor Furdui // Akademos : revistă de Știință, Inovare, Cultură și Artă. – 2012. – Nr 1 (24). – P. 14-18.

Furdui, Teodor. *Academicianul Gheorghe Duca – savant și manager al științei de prestigiu internațional* / Teodor Furdui, Ion Guceac, Valentina Ciochină // Bul. Acad. de Științe a Moldovei. Științele vieții. – 2012. – Nr 1 (316). – P. 183-192.

Furtună, Alexandru. *Academicianul Gheorghe Duca : Schița genealogică* / Alexandru Furtună, Mihai Aduge ; resp. de ed. : Constantin Manolache ; rec. : Ion Jarčuțchi ; Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Studii Enciclopedice. – Ch. : Inst. de Studii Enciclopedice, 2012. – 63 p. – Bibliogr.: p. 45-47 (59 tit.).

Galben, Andrei. *Academicianul Gheorghe Duca – Omul care a depășit timpul* // Literatura și arta. – 2012. – 23 febr. – P. 6.

Lupașcu, Tudor. *Gheorghe Duca – savantul care prețuiește prezentul și vede viitorul* / Tudor Lupașcu // Literatura și arta. – 2012. – 16 febr. – P. 7.

Manolache, Constantin. *O lucrare de pionierat: chimia ecologică tălmăcită în cinci limbi* / Constantin Manolache // Akademos : revistă de Știință, Inovare, Cultură și Artă. – 2012. – Nr 1 (24). – P. 149.

Manolache, Constantin. *O monografie cu impact internațional* / Constantin Manolache // Akademos : revistă de Știință, Inovare, Cultură și Artă. – 2012. – Nr 1 (24). – P. 148.

Omul de știință // Săptămîna. – 2012. – 24 febr. – P. 14.

Președintelui AȘM, acad. Gheorghe Duca, i-au fost înmânate însemnele de Doctor Honoris Causa al Academiei de Științe a Federației Ruse [Resursă electronică]. – 2012 – 24 mai. – http://www.asm.md/?go=noutati_detalii&n=4831&new_language=0

Remarcabil om de știință, pedagog de sorginte reformatoare // Făclia. – 2012. – 25 febr. – P. 3.

Revenco, Mihail. *Managerul riscului* / Mihail Revenco // Literatura și arta. – 2012. – 9 febr. – P. 7.

Rusnac, Gheorghe. *Omul care este al țării* / Gheorghe Rusnac // Săptămîna. – 2012. – 10 febr. – P. 14.

Rusu, Tudor. *Un blazon de noblețe al Republicii Moldova* / Tudor Rusu // Făclia. – 2012. – 25 febr. – P. 1-2.

Snegur, Mircea. *Organizator și apărător al științei* / Mircea Snegur // Săptămîna. – 2012. – 17 febr. – P. 10.

Tofan, Eugenia. *Gheorghe Duca – o viață în slujba științei chimice* / Eugenia Tofan // Flux : ed. de vineri. – 2012. – 7 mar.

Semnătura